

פרשת וירא
גליון 314
תשפ"א

משנת חכמים
מתורגם של רבותינו

האמת והשלום אהבו • הרה"ג רבי יעקב שמואלו שליט"א

רמב"ם פ"ב דעות ה"ו. אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי. ולא תהיה אחת בפה ואחת בלב וכו'. אפ"ל מילה אחת של פיתוי ושל גניבת דעת אסורה, אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל עמל והוות.

הגמרא במסכת יבמות דף ס"ה: "גדול השלום שאף הקב"ה שינה בו, דמעיקרא כתיב "ואדוני זקן" ולבסוף כתיב "ואני זקנתי". פירש רש"י: שרה אמרה בלשון בזוי, וכשגילה הקב"ה לאברהם כתיב "למה זה צחק שרה לאמר... ואני זקנתי" - שינה הדבר מפני השלום.

חכמים למדו מהנהגתו של הקב"ה עם אברהם אבינו, שאינו בדין שאדם אחר יפגע כדי שלא יצא שקר מפיו.

המושכל ראשון הוא לומר את האמת, כמו שכתב הרמב"ם, אך אם יש חשש של דרכי שלום הותר ואף צריך לשנות מן האמת.

התעוררותי להתייחס לנקודה זו, אחרי שבנוכחתי עמדו אנשים בראש השנה, וסיפרו סיפורים על אישורים שקיבלו כדי להגיע לחג, ולא דוקא אמיתיים. הזדעזעתי. איך יתכן שבראש השנה - יום בו אנחנו חותמים "כי אתה א-לוקים אמת ודברך אמת", יעמדו אנשים וידברו על דרכי ההתכחמות שנקטו כדי להגיע לתפילת ראש השנה... אינני מתייחס לשאלה אם זה אסור או מותר, בזה נדון א"ה בהמשך, אני מתייחס לקלות שבה נעשים הדברים, ובצורה איך שמדברים על זה, כאילו אין שום פגם וחסרון בזה, ועוד ביום הדין הנורא. זה נראה כאילו השקר הוא דבר שבשגרה, שאינו מעורר שום תחושת אי נוחות או צער. כ"כ התרגלנו עד שאיננו מרגישים בכלל שיש כאן בעיה, וזאת הבעיה.

כמעט כל אדם כילד, מזהה את השקר כפתרון

זמין לבעיות. הוא מאחר לחיידר, והרבי שואל אותו מה עשית ומדוע איחרת, והילד הוא ילד, מיד מחפש פתרון זמין וממציא סיפור, וזה פותר לו את הבעיה. אבל אם אדם מבוגר נשאר עם התמונה הילדותית הזו שכל דבר שיש לו הוא מיד מוצא סיפור ופותר את הבעיה, מה יהיה איתו.

דוד המלך אומר (תהלים קי"ט) "שקר שנאתי

הגמ' במס' יבמות דף ס"ב. מספרת על בנו של רב היה משנה בדבריו כדי לעזור לאביו, ואתעבה תורתך האבתי" - צריך לשנוא את השקר ולתעב אותו. אם זה דבר מתועב, צריך להתרחק. זה לא שאלה של מותר או אסור, זה מתועב. יעקב אבינו גם כאשר נצרך פעם לשקר, עשה זאת באופן שלא יהיה שקר מוחלט.

איתנו בלבד בצד ההלכתי. המג"א (או"ח סי' קנ"ו הל' משא ומתן) מביא בקיצור את דברי הספר חסידים (סימן תכ"ו), ונצטט את לשון הספ"ח: "דע, אע"פ שאמרו מותר לשנות בדברי שלום, אם יבא נכרי או יהודי ויאמר לאדם תלוה לי מעות, ואינו מלוה לו ברצון כי ירא פן לא יפרע לו, אינו יכול לומר אין לי, כי מה שאמרו שמותר לשנות בדברי שלום זהו בשכבר עבר הדבר [ולא על מה שיהיה]". צריך להבין מה החילוק בין מה שעבר לבין מה שיהיה.

בשעה של קורת רוח נאות רבינו זצוק"ל לפתוח את סגור ליבו ולספר מעט מה, דברים שיש בהם כדי להועיל לדור הבא, ליישר המסילה ולפתוח הלבבות, על מורו ורבו מרן החזון איש זצוק"ל, שבאותו ירח נסתלק מן העולם, לפני אחד הסופרים שבא לראיינו.

מי אנו דלי מעש וחסרי שכל, שננסה לצלול למעמקים ולדלות מטמונים, משרפי מעלה, מאלו שגם בהיותם כאן חיו שם, אך בכל זאת, כך רצונו יתברך, כי לנו יאתה המשימה, לחיות כאן - בחושך ואפילה ובפרט בעת הזו, שאיש אינו יודע, עד מה.

וכך פתח רבינו זצוק"ל: "היה זה בתקופת בחרותי, אז למדתי תקופה בשיבת סלבודקא ואח"כ בשיבת פונביץ' בבני ברק. באותה תקופה הייתי עולה רבות למעונו של מרן החזון"א שכל העולם כידוע חרד לדבריו ושמעו רבות על קדושתו לצד גדלותו ויגיעתו בתורה שהייתה שלא לפי ערך הדור כלל כידוע, וגם אנכי הקטן ביקשתי לראותו מקרוב ולקבל תורה מאותו הדומה למלאך.

באותם שנים היו דלתות ביתו של החזון"א פתוחות ברוב שעות היום וכמעט לא היה מושג של שעות קבלת קהל, וכך זכיתי המשך בעמ' הבא <<<

זמני היום - לאופק רכסים

9:36	סו"ת תפילה	4:14	הדלקת נרות
11:23	חצות	6:02	נץ החמה
4:43	שקיעה		סזק"ש:
5:22	צאת השבת	7:57	מג"א
5:56	ר"ת	8:05	מג"א (72)
	ברכי נפשי	8:43	ג"א

קעת נדון בצד ההלכתי. המג"א (או"ח סי' קנ"ו הל' משא ומתן) מביא בקיצור את דברי הספר חסידים (סימן תכ"ו), ונצטט את לשון הספ"ח: "דע, אע"פ שאמרו מותר לשנות בדברי שלום, אם יבא נכרי או יהודי ויאמר לאדם תלוה לי מעות, ואינו מלוה לו ברצון כי ירא פן לא יפרע לו, אינו יכול לומר אין לי, כי מה שאמרו שמותר לשנות בדברי שלום זהו בשכבר עבר הדבר [ולא על מה שיהיה]". צריך להבין מה החילוק בין מה שעבר לבין מה שיהיה.

בגמרא (ביצה יט.) מובאת מחלוקת בין הלל לשמאי אם מותר להקריב עולות ביו"ט, לדעת הלל מקריבים עולות ביו"ט ולדעת שמאי אין מקריבים עולות אלא רק שלמים. והגמ' מביאה (כ.) "מעשה בהלל הזקן שהביא עולתו לעזרה לסמוך עליה ביום טוב, חברו עליו תלמידי שמאי הזקן, אמרו לו מה טיבה של בהמה זו, אמר להם נקבה היא ולזבחי שלמים הבאתיה כשכש להם בזבנה והלכו להם". ורש"י מפרש, שבענוותנותו היה משנה מפני השלום. ונראה לפי דברי ספר חסידים, שלצאת מביתו מלכתחילה ע"מ שאם יפגשו בו יאמר שהיא שלמים - זה אין לעשות. אבל כשנקלע לאירוע כזה, מותר לו לשנות כדי למנוע המשך בעמ' הבא <<<

לעילוי נשמת
מרן המשיגה הגה"צ
רבי דב כר' צבי יהואל זצוק"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

הערות ולמשלוח חומר לעורך
בפקס: 153-4-653-1557
לתרומות והנצחות: 054-846-8706
וב'נדרים פלוס' קופת 'משנתה של תורה'
לקבלת העלון במייל: Mishnatar@gmail.com

לעלות רבות לביתו, לשחר את פתחו, ולקבל הוראות והדרכות בכל משעולי החיים. **האמת היא**, מראהו של החזו"א היה כמלאך אלוקים צבקות, רק מחמת ענוותנותו ופשטותו הנדירה היה ניתן לגשת לאותו קדוש עליון ולשוחח עימו בלימוד, וכן להתייעץ עימו בדרכי החיים וכדבר איש אל אחיו, כשהוא היה נוסך בשואליו הרגשה נעימה ביותר.

אחד הדברים שאפיינו את דמותו, היה עמלו בתורה שהייתה עד לכלות כוחותיו ממש. לא יאומן כי יסופר על עוצם יגיעתו בתורה שלא הייתה בגדר אנוש כלל. כל אימת שנכנסתי לחדרו ראיתי שקוע בעמלה של תורה ואז היה נראה כמלאך עלי אדמות. אתם צריכים לדעת, החזו"א היה **חולה ומיסר בייסורים קשים ברוב שנות חייו**, אך אע"פ כן התורה הייתה משובש חייו ובה עמל עד כלות כוחותיו ממש. אספר לך דוגמא אחת מני רבים, ששמעתי מהגר"ח קניבסקי שליט"א. היה זה כשהוצרך החזו"א לעבור ניתוח דחוף ללא הרדמה, הוא ביקש שהות קצרה קודם הניתוח. בזמן זה שקע בלימוד, עד כדי שזמן מה לאחר הניתוח הוא שאל אם כבר עשו לו את הניתוח, זה מראה לנו את גודל דבקותו בתורה הקדושה.

עובדה אחת העומדת לנגד עיני. היה זה כאשר נסע לאחת הערים הסמוכות לבני ברק בכדי לשמש שם כסנדק בברית. לאחר הברית התקבצו המונים ליד

רכבו ביקשו את ברכת קודשו. החזו"א כבר נכנס לרכב, אולם זרם האנשים ששיחרו לפניו לא פסק, באותם דקות כאשר עלה החזו"א לרכב החל להרגיש כאבים עזים בבטנו ואף החל להתכווץ מרוב ייסורים שתכפהו, החזו"א רימז לנהג שהוא חייב לחזור לביתו. תוך כדי הוסיף ואמר לו: "ייסע נא מר לאט

הדמעות זולגות; המחשבות נוגות; נכו המאורות
אוי, השם אב הרחמים; זכור אהבת קדומים; והחיה נרדמים בקרוב הימים
חי העולמים, הבט נא ממרומים; עלינו היתומים, אוי - ברחמים; בשר לנו בקרוב, הנה הגיע קץ הימים

בחמישים מטר הראשונים, כדי שלא ייראה לאנשים **כאילו אני רוצה לברוח מצרותיהם** איזו עדינות הנפש ומידות נאצלות! למרות מכאביו הוא חש את צער הבריות.

בצעירותי, שאלתי אותו אם כדאי שבימי בין הזמנים יעסקו הבחורים בחבר 'הפעילים' להציל ילדי ישראל. החזו"א ענה לי, דבריו מהווים אצלי יסודות. הוא אמר לי כך: "אני חושש שיהיו כאלו שיעסקו

בענין יותר מדאי וחלילה לא יחזרו לשיבה, והרי כמעט כל בן ישיבה הוא בספק להיות אחד מגדולי הדור העתיד". הוא הוסיף ואמר לי: "לאחר עשרות שנים רואים **שגדולי הדור הם לאו דווקא אלו שציפו מהם** לכתחילה שכל כך יתגדלו, ואחרים שציפו מהם לא יצא מה שציפו".

פעם אף נכחתי בחדרו כאשר בחור צעיר שאל אותו, אם להפסיק היום מלימודו כדי לסייע להצלחת הרישום? החזו"א השיב לו בזה"ל: "אנחנו מאמינים בכוח התורה שעל ידה מוסיפים קדושה בכל העולם. אילו נטורי קרתא מתמסרים ללימוד התורה כמו שהם מתמסרים למען היידישקייט היו פועלים בזה יותר.

בסיומה של שיחה, מספר רבינו זצוק"ל: הרב שך הרי ידוע באהבת התורה העצומה שלו. כאשר שב מהלווית החזו"א, במקום לשוב לביתו ולבכות על האובדן ועל ההעדר, נכנס להיכל ישיבת פונביז' וישב ולמד. המה הראו כן תמהו, ילמדנו רבינו? עד כאן?! ענה לעומתם הרב שך, עכשיו יש לנו מעלה שאין לחזו"א, אנחנו חיים ויכולים להמשיך לעלות ולפעול ללא הרף, בעוד שהחזו"א כבר אינו יכול, כמו שאמר החכם מכל אדם "כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת" ממעשה זה עלינו ללמוד, שאמנם החזו"א היה ענק שבענקים, אבל מה שמוטל עלינו הוא ללמוד ולהוסיף שקידה בתורה בזה העולם ככל האפשר ובה **מעלתנו עולה על אותם גדולי עולם** **ססימו את תפקידם עלי אדמות....**

מחלוקת.

דעת הספר חסידים שאסור לאדם לתכנן מראש, שאם מישהו יבוא ויבקש הלואה ולא רוצה לתת לו, יאמר שאין לו. אבל אם נקלעת למצב, שכעת אם תאמר לו, אני לא רוצה לתת לך כי אתה אדם לא הגון, הרי פגעת בו. א"כ כעת זה כבר דרכי שלום. אבל מלכתחילה אל תיכנס למצב כזה.

עד כאן עסקנו בהיתר לשנות מפני השלום, והוא בגדר "דחיה" - שמעלת השלום דוחה מעלת האמת. אבל יש היתר נוסף שמצאנו בגמ', על מי שבורח מבית האסורים והגיע לנהר, ובעל הספינה דורש ממנו מחיר פי ארבעה וחמישה בשכר שיעבידו את הנהר. ומבואר בגמ' שרשאי לומר לו שישלם לו מה שדורש, ואחרי שיעביר אותך, יתן את המחיר הרגיל וילך לו. היתר זה מתבסס על מה שנאמר "עם עקש תתפל" וכמו שהתבטא יעקב אבינו "אחיו אני ברמאות". מותר לי להטעות את מי שרוצה לעשוק אותי.

ונראה שהיתר זה של "עם עקש תתפל" אינו בגדר "דחיה" אלא בגדר "הותרה". אם הוא מנסה לנהוג עימי שלא כהוגן - מותר לי להתחכם עמו. ונראה לכאורה שמותר לי לכתחילה להכניס עצמי למצב זה גם לדעת הספר חסידים, כי באופן כזה לא נאסר כלל לשקר, ואולי זה גם לא נחשב "שקר". ברם, כמו שהזכרנו לעיל, צריך זהירות גדולה שלא לשנות בעניינים כאלו פעם אחרי פעם, עד שמתקיים ההרגשם ואינו חש בחומרה של שקר, ומשקר גם במקום שאין היתר.

דוד המלך אומר "שקר שנאתי ואתעבה" - אדם צריך להיות דבוק באמת. המושכל ראשון בכל דבר הוא האמת. אם יש מקרה שצריך לסטות מהאמת, הוא עושה את זה **כי אין בריה**.

ויש להוסיף נקודה נוספת, שמאריך בה בספר האמונה וההשגחה של רבי שמואל מלאצן, ענין האמונה.

הקב"ה גזר עלינו גזירת "בזיעת אפיך". אבל לסטות מן האמת כדי להתפרנס, הוא לא דורש מאתנו. זה לא בהשתדלות שלנו. אם אתה מאמין בהקב"ה, אתה יודע שיתן לך את

אלוהי דהלכתא

נידוני הלכה אקטואלים
לעורר לב המעיינים

מה ראשון? ציצית או נטילת ידיים

יש לעיין כשקם האדם משנתו בבוקר מה מוטל עליו לעשות תחילה, האם ליטול ידיו או ללבוש ציצית?

ומה שהביא המג"א (סי' ד' סק"א) בשם סדר היום שיש לזוהר שלא יגע במלבושיו עד שיטול. כבר כתב המ"ב (סי' ד' סק"ב) 'שלמרות שבסדר היום כתב שלא לגעת במלבושים, בגמרא לא משמע כן' (עיין במחצית השקל סק"א, ועיין באורך בשר"ת וישב הים ח"א סי' ב' אות ו') אולם עיין בלבושי שרד סי' ח' סק"א.

ולפי"ז אלו שאינם מניחים ספל לנט"י ליד מטתם (וכנתבאר בגיליון פרשת לך לך, לימוד זכות על מנהגם) בוודאי יש להם ללבוש הציצית תחילה כדי לקיים את דברי המ"ב שלא ילך ד' אמות בלא ציצית.

וכ"כ רבינו יונה בריש ספר היראה ח"ל 'על כן ילבש הציצית מיד בלא ברכה אם לא נטל ידיו וטוב להיות זהיר ליטול ידיו קודם'.

ולגבי דברי המ"ב 'שלא ילך ד' אמות בלי ציצית'. צ"ב דאם יש איזה איסור בהליכה בלא ציצית, אזי יש לזוהר לילך אפי' כל שהוא. ועיין בהליכות שלמה (תפלה פ"ג ס"ב) מה שביאר בה.

להארות והערות: ia0527658778@gmail.com

והנה אלו שרוצים להרויח את שיטת הרא"ש (מובא בשו"ע סי' י"ח ס"א) שכסות המיוחד ליום ולילה חייב אפי' לובשו בלילה, או אלו שנוהגים כדעת האריז"ל (שער הכוונות דף נ"ב ע"ד) וישנים בלילה בטלית קטן, אינם בכלל הספק, משום שהם כבר מלובשים בציצית מהלילה, ופשוט שיש להם ליטול ידיים מיד כשקמים.

אולם גם אלו שאינם יושנים עם ציצית, לכאורה אין מקום להסתפק משום שכתב המג"א (מובא במ"ב סי' ח' סק"א) שיש להתעטף בציצית 'מיד לאחר נט"י כדי שלא ילך ד' אמות בלי ציצית', ומשמע דדבר ראשון יש לו ליטול ידיו, ואח"כ ללבוש הציצית.

אמנם הפמ"ג (א"א סק"א) כתב דמה שיש ליטול ידיו קודם לבישת הציצית, הוא משום שיש לברך על הציצית עובר לעשייתו וצריך שיהיו ידיו נקיות, אבל לדין שלא מברכים על הציצית ופוטרים הציצית ע"י הטלית גדול (וכמ"ב בס"י ח' ס"ק כ"ד), אזי יש ללבוש הציצית קודם הנטילה כדי שלא ילך ד' אמות בלא ציצית.

הפרנסה בדרך הגונה וישרה. עד כדי כך חמור בעיניו הדבר, שהוא כותב בשם הגר"א שדבר זה גורם לאריכות הגלות, ולא נוכל להגאל עד שנעקור מתוכנו את המידה המגונה הזאת, ונתלה בטחונוני בקב"ה בלבד.

אסיים במה ששמעתי ממורנו ראש הישיבה הגר"ד מן צ"ל. הערתי לו פעם על האימון המופרז שהוא נותן בבני אדם. תשובתו היתה: אני יודע שיש לי חולשה זו שאני תמים, אבל אני רוצה להסתלק מן העולם עם חולשה זו. איש אמת.

משנת הלכה

לקח טוב מפרשת השבוע

תפילה מתוך "נגיעה" – הינה תפילה מעומק הלב

ימים, וסיפר את סיפורו לעת זיקנותו. עד כאן דבריו

יש כאן נקודה נוספת, כיון שהתפילה התקבלה בעקבות טיעון נקודתי, שכשלעצמו כלל בקשה לימים אחדים בלבד, עד שיגיע למחוז חפצו, מכל מקום כיון שנענו לו מן השמים, בטלה הגזירה לחלוטין. כך היה גם בענין צוער שניצלה בעקבות טיעונו של לוט, אף הוא עצמו יצא משם לאחר זמן קצר, כי ירא היה לשבת בצוער, בכל זאת העיר ניצלה, כי בשעתו נתקבלה טענתו והעיר ניצלה.

מדוע יש מקום לבטל את הגזירה ולהעלות קרן ישועה.

בענין זה סיפר הגרא"י קוק שליט"א את הדברים דלהלן, אשר שמע בעצמו מפי בעל המעשה, וכך סיפר האישי: הפלגתי באניה, ולפתע חשתי ברע, וראיתי שקיצי קרב. פניתי אל הקב"ה ואמרתי: ריבונו של עולם, אם באמת זהו דיני, הריני מקבל עלי דין שמים. אולם, אבינו שבשמים, הרי אם אמות באניה, ישליכו את גופתי לים, כנהוג אצל בני אומות העולם, האם אמנם אני ראוי לבוא לקבר ישראל? מאותו רגע ואילך החל מצבי להשתפר עד שהבראתי וכו"ה הארכתי

הקדוש ביותר יתפלל ביום הקדוש מכל הימים, ובמקום הכי מקודש, שלא תתקבל תפילתם? ואמר הסבא שמצוקת המהלך בדרכים הרטוב עד לשד עצמותיו ללא כל אמצעי הגנה מפני הגשם, מביאתו להכרה שרק י' ה' תוכל להושיעו. **תפילת אדם כזה היוצאת מנהמת לבו, בוקעת ריקניים ומגעת עד כסא הכבוד, לכן נזקק הכה"ג להתפלל ולבקש שתפילתם של עובדי דרכים לא תתקבל.**

בשנת תרצ"ה חלה בחור בישיבת מיר בדלקת ריאות חריפה, ונזקק לטיפול שעלול היה לסכן את חייו. כינס אז המשגיח ר' ירוחם זצ"ל את בני הישיבה לתפילת רבים. פתחו את ארון הקודש, והמשגיח עבר לפני התיבה, והתפלל בזעקות ובכיות, לפתע נשמע קולה של אם החולה שאמרה: "ריבונו של עולם, זכיתי לבן אחד קדוש וטהור שהקדיש את עצמו לתורה, ואותו הינך רוצה לקחת ממני?"

הבחור החלים וחזר לאיתנו, ולימים אמר ר' ירוחם: נזקקנו ל"חזנית" כזו! וכוונתו היתה שהישועה באה בזכות זה שהיה משהו שידע להביע את האבא בצורה הנכונה. כוחה של "נגיעה" בתפילה.

לדברים אלה ישנה אסמכתא בדברי רש"י בפרשתנו על הפסוק: "וישמע אלקים את קול הנער" (כא, ז), אומר רש"י "מאן שיפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו, והיא קודמת לתפילת אחרים", וכך מורים לעתים גדולי ישראל כאשר באים לבקשם להתפלל על אדם השרוי במצוקה, ואומרים שיפה תפילת בעל הצרה בעצמו.

תפילה מתוך "טיעון"

לסיפור הנ"ל על הבחור מיישיבת מיר, ישנו הסבר נוסף, הגרי"מ גורדון זצ"ל העיר כאשר שמע את הסיפור: הרי זו גמ' מפורשת במסכת בבא קמא (ג). שם מסופר על נחוניא חופר בורות שנפלה בתו לבור, וכאשר שמע זאת ר' חנינא ב' דוסא אמר: שלום לה, וכך אמר גם בשעה השניה לנפילתה, בשעה השלישית אמר שעלתה, וכך באמת היה. וכששאלוהו מהיכן הוא יודע, "אמר הם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך אמרתי דבר שאותו צדיק מצטער בו [לחפור בורות ומערות לעולי גולים - רש"י] יכשל בו זרעו?" ופירושו הראשונים שם, שהבת ניצלה בגלל ה"טיעון" של ר"ח בן דוסא.

הסברם של דברים: בית דין של מעלה דומה לבית דין של מטה, ומתקבלים שם טיעוני הצדדים, לכן יש מקום לקטרג או לסנגר, סיים הרב גורדון ואמר: לזה התכוון ר' ירוחם כאשר אמר שזקקנו לטיעון של האם, אשר באה ושטחה את טענתה לפני הקב"ה וטענתה נתקבלה. ומהו זה ללמוד שכאשר מתפללים על צרה כל שהיא הפוקדת יחיד או ציבור, יש מקום לשלב בדברי התפילה גם דברי סנגוריה, ו"לטעון" לפני הקב"ה

המשגיח דיישיבת ליקווד המעטירה הג"ר נתן מאיר ווכטפויגל זצ"ל מאיר את עינינו ביסוד חשוב בתפילה, שיש בו כדי לקדם את הסוכי שהתפילה תתקבל. לדבריו הוא מקדים קושיא בפרשת "וירא", כיצד ניתן להבין שתפילת לוט על הצלת העיר צוער נתקבלה, כנאמר (פרק יט, כא) "ויאמר אליו

עולו ואתכונשו להילולא דצדיקא
רבינו הגדול
מחן המשגיח רבי ב"ר צבי יחזקאל זצוק"ל
ליל שישי י"ט במרחשוון - ערש"ק וירא תשפ"א

16:00 - "תורת רבי רבי" - תחילת כתיבת סידור ליל שישי מחן המשגיח רבי ב"ר צבי יחזקאל זצוק"ל ולחיה	
16:30 - תחילת לימוד 24 שעות ברציפות במחנות הרעיקא לויצ'ה לעני התורה של רבנו דב ב"ר צבי יחזקאל זצוק"ל.	
18:30 - עצרת חיונה בהיכל ישיבת "כנסת חזקיהו"	
18:30 - עצרת חיונה בהיכל סולל "נר ישראל"	
20:00 - יסוד לילי ביהמ"ד "ירדכי רבי" עיי אברכי רשת כוללים "מגני ארץ" - ובשאר המסגרות באר"ק	
21:30 - פרויקט "תוספת שעות" - הכפלת שעות הלימוד ביום הרביעי עיי אברכי רשת הכוללים "תוספת סילבוס מיוחדת"	
22:00 - עצרת חיונה והתעוררות בביהמ"ד "ירדכי רבי" ישיב דבריו הגאון רבי שרגא שטיינמן שליט"א - ראש ישיבת ארזות תורה הגאון רבי אברהם מרדכי וויזניץ שליט"א - רב ביהמ"ד	
(חליקה כנסתולת ביהמ"ד ומסגרת הגברת לקופה ב' - עקב המצב אין כנסת לנשים בער"ש)	
23:15 - תפילת רבים על הציון הקרן למען הכלל והמדת.	
08:15 - לימוד משניות בהיכל הישיבה הקרן "כנסת חזקיהו" עיי רבני ובני הישיבה.	
09:00 - עליה לציון עיי רבני ובני הישיבה הקרן	
10:30 - עליה לציון עיי בני מסעות רבנו וצוק"ל.	
10:45 - לאור קריאת רבותינו שליט"א: בכל המוסדות, ישיבות, תלמודי תורה, בני ספר הגנים יעלו את זכרו המורחב את רוח גדולתו ורוממותו מעשיו המגותיים ודבריו מסורתי למען יצטרפו לזריות הבאים.	
11:15 - סיום ש"ס שנלמדו במהלך השנה עיי יוציא ותלמידיו	
16:50 - סיום לימוד סדר כפואת הרעיקא במסגרות 24 שעות בתענית דיבור.	

ביליל שבת קודש מיר וירא
ישאר דברים רבני בני המסגרות והני המודעות
במשנת רבינו הגדול מחן המשגיח זצוק"ל
אשר רמזו ודרכותיו תאירי ויצאו
אם ציון הרומי של קיסטוב.
עיי חיונה ורבותינו המעטנים בחיונה
לימוד התורה מידות טובות ומעשים טובים

משנת הש"ר
לקחי הפרשה במשנת
הרש"ר הירש

עבודת הפלילה

ג. אחר הדברים האלה אין שייך המושג "מצב רוח" בתפילה, כביכול אם יש לי "מצב רוח" הריני מתפלל כדבעי, אבל באין לי "מצב רוח" לתפילה, קרי: אני מיואש, מאוכזב וכל כיוצא בזה, אינני מסוגל לכוון כדבעי.

ח. צודקים היו הדברים אילו הייתה התפילה תוצאת השתפכות נפשו של המתפלל, או אז, כשאין הנפש עורגת, לא תתקיים התפילה כדבעי. אמנם אחר שהתברר שמטרת התפילה להחדיר רגשות אלו לנפש ולעוררה להכיר בוראה ולערוג אליו, אדרבא, אין מתאים יותר מאשר ההחייה הזו לעורר את האדם מייאשו ומאכזבתו המגיעים מחוסר בטחונו בבוראו, ולזנק באוזניו: יש בורא ומנהיג, לך חיה ידיעה זו בכל מהלכך.

ד. חשוב להבהיר: אין בהבנה זו מהמעטה, חלילה, בתחושות המחויבות למי שעומד לפני המלך, משבתו, מתחנן אליו ומודה לו, אדרבא אין התפילה ספר לימוד לדיעת הבורא, אלא החייאת הידיעה בנפשו, וככל שיצא האדם מאדישות המילים ויבין גודל המעמד ויתחנן באמת מקירות ליבו, יותר ויותר יפנים את יכולות הבורא והתלותיות בו וישיג את מטרת התפילה, אין כאן אלא תוספת שכשאינו לאדם רגשות אלו זקוק הוא ביותר לתפילה כהחייה לאמונה.

להארות והערות: k0548541508@gmail.com

התראת אנשי סדום • הרב ישראל מאיר וייל

לזכרו של מי שהתיימרתי להיות תלמידו, לזכרו של מי שהתרה וחזר והזכיר כי "התורה לא באה לספר לנו סיפורים" ובהשראתו נכתבו המילים הבאות. מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה צוק"ל, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

ממכם. ללא החסד לא היה לכם קיום, שפרו מעשיכם.

ברם, תושבי סדום עדיין במרים עמדו - וְיֵאמֶר ה' זַעֲקֵת סְדֹם וְעַמָּהּ כִּי רָבָה, והגם שהותרו על עוונם נתאחרו מלשוב וע"כ - וְחִטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד, וכדברי השערי תשובה לרבינו יונה (שע"א): "ודע, כי החוטא כאשר יתאחר לשוב מחטאתו יכבד עליו מאד ענשו בכל יום, כי הוא יודע כי יצא הקצף עליו ויש לו מנוס לנוס שמה, והמנוס הוא התשובה, והוא עומד במדרו והנו ברעתו, ובידו לצאת מתוך ההכפה (...), ולא יגור מפני האף והחמה, על כן רעתו רבה".

רק אז שולח ה' את מלאכיו להשקות את תושבי הרעים והחטאים את כוס התרעלה.

"אין עונשין אלא"כ מזהירין"

מושיע מופיע אברהם ומחזיר את הצבע ללחייהם של תושבי סדום ועמורה, ומשחרר אותם מכבליהם.

תושבי סדום שימו לב על דרכיכם, נעקרתם ממקום מושבכם (וְהַנְּשָׂאָרִים הָרָה נָסוּ) - זכרו את הולכי הדרכים תנו להם מקום נאות להניח את ראשם, בלא ייסורים. כל אכלכם נלקח מכם (וַיִּקְחוּ אֶת כָּל... אֲכָלָם) - זכרו את העניים דאגו לכל מחסורם, אל תלחמו בעושי החסד. כל רכושכם נלקח מכם (וַיִּקְחוּ אֶת כָּל רָכֶשׁ סְדֹם) - עשו חסד עם שכניכם, דאגו לנצרכים מביניכם, אל תעקרו מכם את העזרה ההדדית.

ואם זה לא הספיק, מי שגאלם מהמחסור השבי ומעבודתם, היה לא פחות - ההפך הגמור מהם - אברהם אבינו עמוד החסד. זכרו מי גאל אתכם, וכיצד הנכם נוהגים, ללא החסד הייתם נמקים בשבייכם עד אחרית ימיכם, מאום לא היה נותר

ולבסוף בהקשר לשיחורם ע"י אברהם, ואז בא המו"מ עם מלך סדום.

בפרשת וירא אנו עדים לחורבנה של סדום - עיר החטאים והשחתת המידות. ויחד עם תחושת ההקלה ע"כ ש"רשעים עוד אינם" קמה וגם ניצבה התמיהה: היכן הותרו בני סדום על מעשיהם הרעים, מה שונים הם מדור המבול שקיבלו את נח בונה תיבה במשך 120 שנה - כהתראה על בא השאול על היקום?

שמוא יש לומר, אחר הפסוקים שאֲנֹשִׁי סְדֹם רָעִים וְחִטָּאִים לָהּ מְאֹד (יג, יג) מגיעה ההתראה על מעשיהם הרעים, בדמות: "וַיִּגְסוּ מֶלֶךְ סְדֹם וְעַמָּהּ וַיִּפְּלוּ שָׁמָּה וְהַנְּשָׂאָרִים הָרָה נָסוּ: וַיִּקְחוּ אֶת כָּל רָכֶשׁ סְדֹם וְעַמָּהּ וְאֶת כָּל אֲכָלָם וַיִּלְכְּוּ" (יד, י-יא). ע"פ פסוקים אלו אנו יכולים לספר את סיפורם של שני ערים שכל תושביה נשבו, אסמיה נלקחו כשלל, ומלכם נס כאחרון הפושעים, ואז כמלאך

פרשת מלחמות ד' המלכים עם המורדים המוזכרת בפרשת לך לך, מוזכרת בפי כול כפרשה עלומה בתורה, ללא פירוש הנראה לעין, גם סיפורו של לוט השבוי והדוד - אברהם הבא לעזרתו לא בהכרח מביא לפתרון התעלומה, דהלא התורה לא באה לספר לנו את סיפור חייו של לוט, ואין א"כ טעם הנראה לעין בסיפור שבייתו ע"י ד' המלכים.

ואכן, פרשנים לאורך כל הדורות עמלו לפרשה על דרך הפשט, אולם רובם ככולם פירשוה על דרך הסוד, כעוד פרשה שהאומר שלסיפור בעלמא נכתבה תפח רוחו - כדברי הזהר הק' עה"פ "ואחות לוטן תמנע".

אולם מהתבוננות בפסוקים המתארים את המלחמה, אנו שמים לב יותר מידי פעמים למילה סדום חוזרת ע"ע מספר פעמים, פעם בהקשר שבייתם בגוף ופעם בהקשר לרכוש שנבזז מהם,

משנת המעשה

מעשים מצדדים

'טוב' לחסות בה'

התלמיד בפניו את בקשתו של זקן רה"י הנ"ל, שלא להגיע לשיחות שלו, המשגיח היה כאוב ונסער, וכדרכו שתק זמן ממושך תוך כדי שהוא ממשיך בדרכו... אז פנה אלי המשגיח בכאב ושואל: מה הוא הוא רוצה ממני?! אני לא מבין,

ואם אני רוצה להיות טוב?!

לאחר ששוב שתק - והיתה זו שתיקה רועמת וכאובה (כמו אחד שמנעו ממנו סכום עתק, כשלתענתו זה ממש ללא סיבה מוצדקת ונכונה). אח"כ הוסיף לשאול, וא"כ למה מהגאון הרב... שגם בא לשמוע אותו אינו מפחד?!... וכו'.

להמשיך להקריא מה שרצה (דרכו של רה"י להקריא ותוך כדי להוסיף דברים רבים) אבל עכשיו כמעט ולא היה מסוגל להוסיף משהו, וכולם שמו לב לכך, שזה כבר לא אותו הדבר, לאחר השיחה ביקש רה"י הנ"ל לקרוא לאחד מתלמידי המשגיח ואמר: אני מבין שאתה זה שהודעת למשגיח על שבאתי לכאן, דע לך: אמנם כוונתך היתה לטובה אבל הציבור כולו הפסיד בגלל זה, משום שאני פשוט לא הייתי מסוגל לדבר בפניו, מפני המורא שיש לי ממרן המשגיח... ולכן אני מבקש ממך שיתור אל תספר לו על כך.

אחרי השיחה צעד המשגיח לאיטו במשעולי הגבעה ברכסים, וכאשר שח

כאחד התלמידים... ובאמת רה"י הנ"ל לא שם לב לכך, והשיחה הסתיימה.

לאור הדברים הנפלאים שנאמרו בשיחה, התבטא המשגיח "איך ישנם שנמצאים בסמוך ולא באים לשמוע". והנה לאחר זמן כאשר שוב הגיע רה"י הנ"ל לשיחה בישיבת רכסים, איחר מעט המשגיח מפני אונסו, משכבר החל רה"י לדבר. משנכנס המשגיח להיכל הישיבה ושמע רה"י את רחשי הקימה לכבודו, וראה את מרן המשגיח אל מול פניו, האדים כולו, נעמד מלא קומתו לכבודו והשתתק... עד אשר המשגיח התיישב במקומו.

לאחר נשימה ארוכה, בקושי הצליח רה"י

אחד מגדולי זקני ראשי הישיבות שליט"א התעתד למסור שיחה בישיבתו של הגאון הרב סופר שליט"א ברכסים. מרן המשגיח שאמון היה על 'מכל מלמדי השכלתי' היה משתתף בשיחות מוסר נבחרות שהתקיימו ברכסים, ללא משוא פנים, גם אם נושא המשא היה צעיר ממנו לימים.

מרן המשגיח שהכירו, חש בנפשו שאם יבוא לשיחה, הדבר יפריע לדובר מעט, ומשו"כ התחבט מאוד האם להגיע, ולבסוף החליט בעוצם השתוקקותו כי אין לו הזכות למנוע מעצמו - לשמוע "דברי אלוקים חיים". ואכן הגיע מוקדם והתיישב להתכונן לשמוע דברי, כביכול

וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה

מוקד שבת ברכסים לשירותכם - מרפאת סביון רח' סביון 40

שעות פעילות: ליל שבת: 18:00-20:00 | יום שבת: 8:00-12:00 | טל. 04-664-1025

